

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 Kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:
Thierfeld Dávid.
Szerkesztési és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési felhívás.

Szellem anyag nélkül, vagy lélek test nélkül megélni képtelen; egyik a másikba olvadva, karöltve segítik, ápolják egymást.

Ilyen organum a lap is, melyet a munkatársaknak és az előfizetőknek kell ápolni, főtartani.

A „Fogaras és Vidéke“ a város szócsöve, a mi gyermekünk; e nélkül a megye, a város hasonlít ahhoz az emberhez, aki magát különböző jelek által akarja megértetni, mert beszélni nem tud, néma.

Lap nélkül egy megyét, pláne a megye székhelyét elképzelni lehetetlen.

Örüljünk tehát mindnyájan, hogy oly hosszú hallgatás után napvilágot lát a lap és pártoljuk, növeljük közös akarattal.

Sokszor értéktelen dolgokra is elköltünk többet, nem ilyen keveset, csekélységet a megye és székhelye organumára.

Fizessünk tehát elő a „Fogaras és Vidéke“ cz. társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági heti lapra, még pedig: február hó 15-étől kezdve június hó végéig 3 koronával, február hó 15-étől kezdve december hó végéig pedig 7 koronával. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba: Thierfeld Dávid könyvkereskedésébe küldendők.

Zászlóbontás.

A huszadik században, a humanizmus századában, a mikor a gőz és villám korszakát éljük, véghetetlenül csodálkozunk azon, hogy vármegyénkben, de különösen annak székhelyén, Fogarason, az a bizonyos elektromos áramlat nem rázta fel lethargikus álmából lakóit, hogy a nagy költő szavaival éljünk, a küzdő, bizva bizó, törekvő embereket.

Ma már minden ország, minden megye és székhelye be van hálózva távirati és telefondrótokkal, sőt, mi több, nemsokára azok is romba dőlnek, elnyeli azokat az enyészet csöndes tengere s a Marconi és isten tudja miféle találmányok fogják elárasztani a jövő nemzedéket, s valósulni fognak a jövő század regényei.

Ma már azon nem csodálkozunk, ha valamely vármegye székhelye négy-öt lapot is nevel kebelén, sőt azoknak majdnem félszázados évfordulóját üli; de a fölött szánakozásunkat kell kifejezni, ha egy vármegye lapja ismét, újra meg újra kezdi szárnypróbálgatásait, a helyett, hogy ezüstlakodalmat ünnepelné ...

Hogy tudunk ilyen néma vármegye lenni, így elmaradni más vármegyéktől és azok székhelyeitől, igazán a csodák csodája!

Elmondhatjuk a magyar Tyrteussal, a lángelkű költővel:

„Ne nézz ősidre, oh magyar,
Ki most sötétségben vagy itt!
Ne nézz ősidre, e napokra ...
Szemeid gyöngék ... a napfény megvakít.“

Más vármegyék, székhelyek, városok, midőn hazánk szabadságát siratta, ki voltak téve a pusztulásnak, vagy a közelmúltban is más elemi csapásoknak (pl. Miskolcz, Szeged az árvíznek stb.)

De mi — tudunkkal — meg voltunk őrizve azoktól, sőt ha régi dicsőségünkre, a még főnálló, de romladozó ősi vár falaira tekintünk, mely hajdan a sasok: a fejedelmek tanyája volt, önkénytelenül eszünkbe jut a költő, a szálló igévé lett verssor: „Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban?!...“

Ezelőtt tizenhét évvel próbálgatták a hetedik világnagyhatalmat: a sajtót, a lap személyében megteremteni, de hiába! ...

A millenium lehe vármegyénket s annak székhelyét: Fogarast is megérintette, s újból megpróbálták azt, hogy az ige testet öltson magára, de olyan

A nő.

*Ne bánts a nőt, ha néha-néha
Komoly, borús, vagy hallgató!
Mélyebb olykor, sötétebb színi
A virággal játszó patak.*

*Csak néhány perc s borús homlokán
Az ég derüje félragyog;
Szép szemének örömkönyvében
Ott ragyognak a csillagok.*

*Ne bánts a nőt, ha néha ajka
Panaszban tör ki, kesereg!
Oh, annyi sok, mi tépi lelkét,
Mikor kedvesiért remeg!*

*Miként a lomb a fával él, hal:
Úgy él a nő, úgy hal veled.
Ha vig, ha bán, ha zord az élet,
Ő az, ki mindig hűn szeret.*

*Szeret! E szó a nő hatalma,
Üdvössége, szenvedése.
Tiszteld a nőt, s ha van panasza,
Légy vigasza, erőssége!*

(Miskolcz.)

Tóth Pál.

Haller János Fogarason írt munkáiról.

(A „Fogaras és Vidéke“ esedeti tárczája.)

Az Ur 1677. évében zajos élet volt Fogaras várában. Országgyűlést tartottak a fejedelemség rendjei s gyülekezetekben ugyan-csak komoly hadügyi kérdéseket vitattak ő kegyelmeik. Arról folyt ugyanis a szó, hogy a török avagy a német barátság biztosíthatná-e inkább a kis ország békéjét.

Teleki Mihály, e ravasz politikus, ezuttal a török felé hajlott és mindenféle praktikákkal a császári hatalom ellen dolgozott. Az ellenzékkel akkortájt igen kurtán-furcsán bántak el. Bánfi Dénes, az ország leghatalmasabb és leggazdagabb főura, már 1674. december 18-án Bethlenben verpadra jutott. 1676-ban Beldi Pálnak és Bethlen Miklósnak fejedelmi meghívásra kellett Fogarasba jönni és a honárulás vádjával fogságba kerülni.

Az 1677-iki országgyűlésen erőlyesen szólalt fel az ártatlanul bebörtönözöttek érdekében Hallerkői Haller János, egy illusztris család tagja, Haller Péter nagyszzebeni királybíró (szász gróf) dedunokája, császárpárti az akkori körülmények között erős

meggyőződése szerint, de egyszersmind igaz magyar lelkének tiszta rajongásával.

Meggyőződéséért bűnhődni kellett. Egyik sötét éjszakán többedmagával behurcoltatott a fogarasi vár börtönébe, ahol négy évig módja lehetett elmélkedni az emberi sors változandóságán.

»Nagy művész a fogság szenvedése: Minden órát századokra nyújt!« Am az olyan művelt lélek, mint amilyen a Haller Jánosé volt, meg tudja rövidíteni az unalom óráit. Kontemplatív szelleme önmagába mélyed, szenvedése miatt vigasztalást lel vallásosságában; könyveket kér s azok olvasgatása közben rágondol, hogy mások lelki szükségletéről is gondoskodni kellene, akik szabadon járnak-kelnek, de szellemük bilincsek között van.

Olvasmányait annyira megkedveli, hogy másokat is részeltetni kíván az ő lelki gyönyörűségében. A latin nyelvű munkák közül először Korénus Jakab ferenczrendi szerzetes vallásos művét fordítja le, mert »a kereszténységben egy nemzetség között nincsen nagyobb szűki a könyveknek, mint a magyaroknál; de azt is nem az emberek restségének kell tulajdonítani, mivel a ma-

volt, mint a tiszavirág, mely szeretkezik, él és elbukik huszonnégy óra alatt; fájdalom, ez is halva szület!

Vármegyénk és annak székhelye — úgy látszik — még akkor a „Sturm és Drang“ korszakot élte, a forrongás korszakát. S ezzel minden meg van magyarázva. Mi most annak a bizonyos egyiptomi Phönix csodamadárnak az elcsépelet meséjét fölleveníteni s ennek alapján a rég szendergő idéttlen szülötteket siri álmaikból kiméltlenül fölzavarni nem akarjuk. Nyugodjanak békében! . . .

Mi mint a huszadik század emberei bontjuk ki a zászlót, de nem puskapor-rofogtatással, lázasan, eget csapkodó tengeri hullámzással, hanem szeliden, mint a bérczi tó . . .

Nem leszünk revolver-lap, hanem csak a társadalmi események hü recitátorai, az Olt völgyének egyik csöndesen csobogó patakja, mely a bérczi tóból ered s annak áldásos folytatása.

Tisztán megyénkkel és városunkkal fogunk foglalkozni, mely mindnyájunknak közös birtoka. Annak elmaradottsága, vagy haladása, fejlődése lesz kedvelt themánk, s — ne vegye rossz néven senki se, vagy magára — ha egy és más tekintetben fölszólalunk, azt „sine ira et studio“ tesszük.

A szabadság, egyenlőség és testvériség lesz jelszavunk!

Szabadság alatt értve mindenkinek, kivételt nem ismerve, a nyugodt

fölszólalását minden harag és személyeskedés nélkül.

Egyenlőség alatt pedig azt értjük, hogy úrral, szegénnyel egyformán bánunk, s ha lehet, segítünk rajtuk, részrehajlók nem leszünk.

Testvériség lesz közös jelszavunk.

Vallással, felekezeti s nemzeti kérdésekkel soha nem foglalkozunk.

Különböző nyelveken bár, de mint egy megye és város lakosai egy cél felé törekedjünk, ugyanis: értsük meg egymást, s a lapot mint közös gyermekünket ápoljuk, növeljük, hogy büszkén nézhessünk más vármegyékkel és székhelyekkel szembe, helyreputálván elmaradottságunkat a sajtó terén.

Semmiféle politikával nem foglalkozunk. A „Nyílt tér“-ben áldástalan személyeskedésnek, egyéni surlódásoknak helyet nem adunk; végezzék el azt az illetők maguk közt. Mert ez az összhangot zavarja, társadalmi életünket, helyzetünket pedig mások, idegenek előtt nagyon furcsa, kellemetlen állapotban, rokonszenvetlenül tünteti föl.

De, hogy célunkat elérhessük, t. i. hogy a lap virágozzék és hosszú életű legyen, kérjük a p. é. közönség becses pártfogását úgy szellemileg, mint anyagilag. Ne nézzük a lapot pusztán kritikai szemüveggel, mert hiszen annál könnyebb nincsen; ne gördítsünk a haladás útja elé akadályokat, hanem

dolgozzunk vállvetve, közös erővel és lelkesedéssel, hogy az esetleges csorbákat, hiányokat kiköszöröljük; csakis így tarthatjuk föl, becézgetve, hazátlan gyermekünket: a „Fogaras és Vidéke“ című társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilapot.

Ezen szavak kíséretében bontjuk ki tehát vitorlánkat s bocsátjuk el hajónkat a türemlő hullámok hátán.

Ha Scyllák és Charybdisek között evez is, ne hagyja el őt az összetartás, a munka, a békesség, a szeretet és a testvériség. Így övé lesz a jövő!! Adja Isten! Ugy legyen! —ő.

A család és a népiskola közötti viszony kérdéséhez.

Foglalkozni akarok néhány szóban e két nevelési tényező közötti viszonyról.

Elmult már 35 esztendeje, amióta hazánkban az általános tankötelezettség kimondott. S habár népünk kevés kivétellel szívesen iskoláztatja gyermekeit, az iskola és család között ezen hosszú idő alatt is nem igen alakult meg a kellő bizalom.

Pedig erre égető szükségünk van, mert a gyermekek erkölcsi színvonala mind alább száll. És ezen szomorú jelenséget különösen a néptanítónak van alkalma megfigyelni. Ugyanis a figyelő tanító észrevehette, hogy a népiskolába kerülő tankötelesek erkölcsi állapota folyton alacsonyabb.

Természetes dolog, hogy ennek folytán a a fegyelmi eszközök helyes alkalmazása sokkal több gondot és körültekintést okoz jelenleg a néptanítónak, mint ennek előtte.

S mind ennek dacára bátran állithatjuk, hogy a népiskola nem felel meg a nevelés

gyarok között is sok tudós emberek találkoznak és találkoztak eleitől fogva, kik nagy elméjük szerint szép könyveket bocsátottanak ki.

A »Békesség és türelemnek pajsza« szép bizonyossága az abban a korban ritka vallásos türelemnek, a lelki békének. De nagy okulást meríthet belőle a mai kor magyarja is.

A magyaroknak hibául rója fel, hogy latinul irnak és beszélnek. Nem érti, miért vetik meg nyelvüket, holott »egy nyelvet sem találni magában elégségesebbet a magyarnál«.

Az idegen nyelvek mindennapos használatába nem tud belenyugodni: »Nyilva a magyarnak szégyen, ha beszédében beléül és más nyelven segíti ki magát a magyar nyelven elkezdett beszédéből. Igaz dolog, szép és dicséretre méltó külön-különféle nyelveket tudni, s azon igyekezni is kell a becsületos ifjaknak, de akárki ítélje meg, ha illendő-e egyszersmind két nyelvet összezavarni s úgy beszélni.« Azon is kesereg, hogy »a kik a németekhez közelebb laknak, azok udvariasságnak tartják, ha német nyelven neveznek holmi portékákat, holott késsen volna afféléknak az igaz magyarok között nevek«.

Nagyobb jelentőségű másik Fogarason írott könyve, a híres »Hármas História«. Ez is fordítás, három részben adva.

Az első rész »Nagy Sándornak egy-néhány nevezetes dolgait illeti« a kor felfogása szerint. Amint napjainkban érdeklődéssel olvassuk a Nagy Napoleon életének csudálatos történetét, épp oly csudálatos adózott a régi kor Nagy Sándor tüneményes alakjának. Nagy érdeklődéssel olvasták e félig hihetetlen dolgokat már azért is, mert az idő szerint a harezok regényes kalandjain csüngött minden rajongó elme. A romantikus felfogás előszeretettel mélézött az őskor regényes kódén, és annak mesészerű hőseit naiv rajongással illesztette eposzaiba.

A második rész a legérdekesebb és hatása szerint a legbecsülendőbb. Teljes címe: »Példa-Beszédekről, istenes magyarázatokkal együtt. Kik között valóságos históriák-is találtak helyen-helyen.«

A XIII. században keletkezett »Gesta Romanorum« körülbelül az volt a középkorban és az ujkor első századaiban az olvasó közönségnek, ami most a gyűjteményekben megjelenő regénysorozat. Érzékeny históriák, regényes történetek, aforizmak, erkölcsnemesítő példázatok tették a tartalmát ennek az őseink által annyiszor forgatott munkának. Ámde akkor csak az írástudó és deákos emberek juthattak a közvetlen forráshoz; egyebek csak az iródeák historizálása nyomán élvezhették ezen, új-

ságot helyettesítő, regős dolgokat. Magyar nyelven először Haller tette közzé.

A szegény raboskodó, mint afféle igaz keresztény, hűségesen fordítja a magyarázatokat is, t. i. mit kell értenünk és elménkbe vennünk, szívünkbe tennünk az olvasott történetekből; sőt egynehányszor a buzgóság annyira ragadja, hogy egy kis erőltetéssel is kiszorítja az erkölcsi tanulságot.

A »Példa-beszédek« könyve akkoriban sok várkastélyban megrikatta az érzékeny leányasszonyokat s a pillangós-főkötös menyecskeket, hallván hozzá a családoknál tartatni szokott öreg asszonyok bőséges intelmeit.

A harmadik rész, »A nagy Troja veszedelmének leg-igazabb Istóriája«, ugyancsak kedves olvasmánya volt a régieknek. Hiszen akkoriban is sok várnak lön veszedelme, és fő uraimék ravasz fondorkodása sok nagy dologban járt veszedelemmel az igaz úton járó emberekre; de meg a szép Heléna históriája is hódított híveket, ha nem is oly mértékben, mint manapság.

Nem a szép Helénán forgolódott akkor a szegény Haller János esze, hanem hát azt mondja, ezt a könyvet »Illendőnek ítélem megfordítani, hosszas rabságomnak a val-is töltvén idejét, mellynek fordításában akkor

szempontjából feladatának teljesen. És erre mindaddig nem is képes, míg eme nemes munkájában a család teljes erejéből nem támogatja. Hogy eddig nem támogatja eléggé, tisztelet a kivételeknek, bizonyítják részben a bűnügyi krónikák is. Mert elég gyakran van alkalma az embernek látni, hogy a kir. járásbírók kénytelenek 14—15 éves, a bűn útjára tévedt gyermekeket megbüntetni. Bizonyítja ezt az ifjuság társadalmi magaviselete is. Természetes dolog, hogy ezt se lehet általánosságban állítani.

Aki a vidéken a nép között megfordult, bizonyára észrevehette, hogy az ifjuság nem tanúsít többé annyi tiszteletet a társadalommal szemben, mint ezelőtt. Városunkban se sokkal kedvezőbbek a viszonyok e téren. Talán még rosszabbak, mert itten sokkal több alkalma van az elomlásra, mint a vidéken.

A figyelmes észrevehette, hogy néhány év óta nem ritka eset, hogy agg szülék oltalmat keresnek gyermekeikkel szemben a bíróságnál.

Ezen szomorú jelenségek komoly gondolkozásba ejthetik nemcsak a tanügyi embert, hanem magát a társadalmat is. És különösen mostan a legfőbb ideje annak, anidón annyi betegség rágódik a társadalom testén, hogy a gyermekesereg helyes és egészséges nevelésén teljes erőnkől buzgólkodjunk.

Mert nálunk ez elsődrendű nemzeti kérdés. Mivel mihelyt meginogna a nemzet erkölcsi alapja, nem lenne többé földi hatalom, amely nemzetünket a végpusztulástól képes lenne megmenteni.

Sőt, ha komolyan akarjuk népünk anyagi boldogulását, amely kérdés éppen aktuális, tudnunk kellene, hogy ez a közerkölcsök javításával is eszközölhető.

Ime az első teendőnk, a mely nélkül minden igyekezetünk, hogy népünk anyagi érdekeit előmozdítsuk, nehezen valósítható meg.

munkálkodtam, midőn már három esztendő tölthettem volna-el a Fogarasi fog-házban.«

A fogságból szabadulva, Haller János 1682-ben kinyomatta a csiki klastromban első művét: »A' békességes türesnek pajsását.«

A »Hármas História« először ugyancsak 1682-ben jelent meg Kolozsvárt a Breverház betűivel. Csakhamar azonban a második kiadás is megjelent 1695-ben az európai hírű Misz-Tótfalusi Kiss Miklós könyvnyomtatónál a korhoz képest igen diszes alakban, hollandi papiroson, igen szép metszetekkel. Azóta még négy kiadást ért. A ponyván még ma is szerepel, mint a magyar nép egyik legkedveltebb olvasmánya.

A birtokomban levő első kiadás Fogarason került elő. (Hány ilyen értékes régiség heverhet még itt-ott a padláson, a lomok között!)

Különös hangulat lepi meg az embert az ilyen régi könyv forgatása közben. Hány gondolatot irányított, hány sóhaj fakasztott a szívekből! Az a sok hűséges olvasó már rég elporladt, s róluk már csak a fogarasi temető fűszálai tudnának beszélni.

Régi idők, régi emberek! Ki értené meg manapság ezeket?!

A fogarasi vár ódon falai is sok-sok gondolatot ébreszthetnek annak az elméjében, aki az ilyen dolgok iránt érdeklődik.

Zsigmond Antal.

A hazafias-erkölcsös nevelés legyen tehát a jelszavunk. Legfőbb igyekezetünk legyen jövőre e tekintetben a család támogatását nagyobb mértékben megszerezni. Épp ezért igyekezzék a népiskola a családdal való egészséges összeköttetést minél előbb megteremteni. A tanító igyekezzék tehát éppen a maga könnyűsége szempontjából vonzóbbá tenni a szülők előtt az iskola belső életének titkait; keltse fel a család meleg érdeklődését és ott, ahol szükséges, világosítsa fel minden alkalommal, hogy milyen nagy mértékben követeli éppen az ő kedves gyermekeinek az érdeke az iskolai élet iránti érdeklődését és támogatását.

Akkor hiszem, hogy nem leszen szülő, aki gyermekeinek nevelőjét nem támogatná erkölcsileg teljes erejéből.

És most önkénytelenül merül fel a kérdés, hogy: »Hogyan lenne képes az iskola a családot nagyobb mértékben e tekintetben munkatársává tenni?«

A legelső követelmény, hogy a tanító ismeretséget kössön tanítványainak a szüleivel. Keresse a szegényebb családokat otthonukban és igyekezzék a szülőket a helyes nevelés eszméjének megnyerni.

Egy másik eszköze lenne a tanító kezében az iskolai műkedvelői előadás, amelyen gazdag és szegény szülők gyermekei egyaránt produkálnák magukat. A tanító pedig az iskolát és családot érdeklő felolvasásokat tartana ilyen alkalmakkal.

Meghivná az ilyen előadásokra az összes szülőket, melyeken a jobbmóduak csekély belépti díjat fizetnének a szegény tanulók felségelyezésére, a szegényebbek pedig ingyen jelenhetnének meg azokon.

Szerény nézetem szerint ez lenne az út, melyen az iskola és család között az oly égetően szükséges kölcsönös bizalom fejlődne. És csak e két hatalmas tényező egybevágó és együttes működése következtében juthatna a nevelő abba a helyzetbe, hogy a helyes nevelés jogos követelményeinek teljesen eleget tehessen.

Gábor Dániel.

Helyi iparunk veszedelme.

Derék kereskedőink és iparosaink körében jogos elkeseredést okoz azon körülmény, hogy városunk közönsége ruházati és ipari szükségleteinek nagy részét külföldi vagy idegen városok gyárosaitól és iparosaitól szerzi be. Teljesen megbízható számitás szerint e czimen évente 70—80 ezer korona vándorol nagyrészt bécsi és szebeni kereskedők és iparosok zsebébe.

Azoknak, kik azt állítják, hogy a helyi piac nem képes azon hitelt és fizetémódzati előnyt nyújtani, mint pl. a bécsi vagy szebeni, — nem szükséges bővebben magyaráznunk azt, hogy ha ezen 70—80 ezer korona helyi iparosaink és kereskedőink forgalmában maradna, úgy hitel és fizetémódzati előny nyújtásában, mint jó és pontos

kiszolgálás tekintetében bizton kiállanak a versenyt az idegen városokkal.

Erkölcsei és hazafias kötelessége volna városunk minden polgárának, hogy a bécsi és szebeni iparosok gazdagításával ne engedje helyi iparunkat tönkre menni s derék iparos osztályunkat kol-dus-botra jutni.

Egyleti élet.

* A „Fogarasi Magyar Olvasókör“ f. hó 8-án d. u. 6 órakor közgyűlést tartott. Ezen közgyűlés pontjai közül a következőket tartjuk kiemelendőnek. 1. Bauszern Guidó főispán, elnök kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg a körnek buzgó és lelkes tagjáról s pénztárosáról, id. Zankó Emil áll. uradalmi intéző elhunytáról. Majd az elnök indítványára elhatározza a kör, hogy az elhunytak a kör fejlesztése és felvirágoztatása körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítik. 2. A megüresedett pénztárosi állásra titkos, de egyhangú szavazattal Kovács Gábor főmérnököt választják meg. 3. Az igazgató-választmányt, módosított alapszabályok értelmében, 18 tagúra emeli fel a kör s ily módon a következő tagok kerülnek az igazgató-választmányba: Aladics Emil, áll. erdőmester, dr. Benedek Ártur, árvaszéki elnök, Hersényi Imre, főszo-lga-bíró, Katona József, áll. főgimn. tanár, ifj. Novák János, kereskedő, Striegl F. József, áll. főgimn. tanár, Szentimrei István, áll. főgimn. kir. igazgató és Várnai Sándor, áll. erdőmester.

* A „Fogarasi székely asztaltársaság“ folyó hó 8-án este tartotta a Krempels-féle vendéglőben ez évi második rendes, együt-tal tisztújító közgyűlését. Miután Kovács János elnök a megjelenteket üdvözölte, ugy a maga, mint tisztviselő társai nevében lemondott viselt állásáról. Albert János szép szavakban mondott köszönetet mult évi működésükért. Korelnökül továbbra is Kovács János választott meg s így a tanácskozást vezetve, többek felszólalása után az új tisztikar lett megválasztva. Elnök lett Bedő Ferencz kir. aljárásbíró. Alelnök Pál Ferencz kir. tanf. tollnok. Titkár Vodráska Venczel gimn. tanár. Jegyző Rákosi Ferencz tanító. Gazda Gyárfás Ferencz bírós. végrehajtó. Ezután az elnök azon ohajának adott kifejezést, hogy a társaság most már meggyarapodva komoly akeziót is képes volna kifejtetni, s proponálta, hogy egy bizottság küldessék ki az alapszabályok szövegezésére, ami megtörténvén, több indítvány terjesztett elő. Ezek részletes tárgyalása akkor fog napi rendre kerülni, mikor a miniszterileg jóváhagyott alapszabályok meglesznek. A következő összejövétel márczius hó első szombatján lesz, melynek főtárgyát az alapszabályok részletes megvitatása fogja képezni.

Carneval.

Carneval ő fensége, ugy a báltermekben, mint a jégen, ez évben nagyon bőkezű volt, mert ugy a koresolyázást, mint a farsangot elég hosszúra szabta a bálozó és sportkedvelő hölgyek és urak nagy öröme.

De mit szólnak mindezekhez az apák?!... Bizony sok szülő szeretne medve- és mókusként téli álmot aludni, mert akkor azok az »isten verte« bálok nem apasztanák meg a taták erszéneyeit annyira; de hiába, Carneval ő fensége nem engedi a magát. Ő, Euterpével és Terpsichorával együtt karöltve járván, vonzza magához az ifjúságot, mely az elragadtatás édes hevében harsogja: »Soh'se halunk meg!« ...

Kár, hogy lapunk a farsang vége felé jelenik meg s így valami nagyszerű carnevali ádákát nem írhatunk, csakis a január 31-ike óta tartott és tartandó bálokról számolunk be röviden. Nyissuk meg tehát a bálterem ajtaját és referáljunk róluk sorban.

A Fogarason alakítandó iparos-olvassó kör alapja javára január 31-én zártkörű táncmulatságot rendezett. A bevétel 283 kor. 80 fill., ezzel szemben a kiadás 157 kor. 24 fill.; a jelzett célra tehát jövedelmezett e táncmulatság 83 kor. 56 fillért. Felülfizettek: Balla Károly ev. ref. lelkész 8 kor., Cserei Béla szolgabíró 7 kor. 60 fillér, Kapocsányi Mór alispán 4 kor., Váro Béné kir. tanf. 3 kor., Fülöp Ferencz 2 kor., Khonopasek N. cs. és kir. hadnagy 1 kor., Kope Hans cs. és kir. hadnagy 1 kor., Roth Adolf iparos 1 kor. 40 fill., Erdősi Sándor 60 fillér, Meiszter Samu 40 fill., Boros Ádám 60 fill., Bardocz Károly 1 kor., Torzsa Antal 40 fill., Nagy Károly vendéglős 1 k. 60 f., Radler Antal 1 kor., Leibek János 1 kor., s így összesen 34 kor. 60 fillér. Ezen, úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben szépen sikerült táncmulatság rendezése a felülfizető uraknak, valamint a jelenvolt közönségnek e helyen is hálás köszönetet mond.

*

Az áll. elemi iskolai tanítók vezetése alatt szervezkedett »Fogarasi Ifjúsági Egyesület« folyó hó 7-én a Lauritsch szállója nagytermében úgy szellemi, mint anyagi tekintetben egyaránt sikerült estélyt rendezett. Lehetetlen elhallgatnunk, sőt első helyen kell megemlítenünk, hogy az anyagi sikert főképpen a védnök-nőknek, név szerint Balla Károlyné, Dr. Hochmann Nándorné, Dr. Turcu Jánosné, Varóné Bobest Janka és Wenk Ágostné Ő nagyságaiknak, valamint Albert János áll. főgimn. tanár szíves közreműködésének köszönheti az egyesület, mert nélkülük — tekintve, hogy az utóbbi napokban városunk több előkelő családját mély gyász eset érte — úgy szólva már kilátás sem volt az anyagi sikerre s dacára ennek a tiszta jövedelem 150 koronát tesz.

A szellemi részt illetőleg a következőkben számolhatunk be:

Albert János főgimn. tanár igazán érdekes, a közönség figyelmét mindvégig lekötő felolvasást tartott. Horváth Kálmán Szabó Jenőnek »A vak« című költeményét szavalta nagy hatással. Scheirich Jakab »A föld és népei« című alatt tréfás monologot adott elő tetszés mellett. Ifj. Csathó Mihály Vörösmartynak »A rab« című költeményét szavalta. A hármasként is, melyet Gábor Dániel áll. isk. tanító írt ez alkalomra, igen jól sikerült s a szerzőt a közönség zajos tapsal jutalmazta. »A mogyoró« című vígjáték előadása is teljesen jól sikerült. Klósz Henriette, Mazura Róza és Schág Róza kisasszonyok, ugyszintén a férfi szereplők is

egybevágó előadásuk által nagyban emelték a darab hatását.

A közönség is meg volt elégedve az estélyvel, mit leginkább bizonyít az, hogy hajnali 4 órakor volt vége a táncnak.

Február 14-én táncziskolai vizsgabál a kisebb növendékekkel Fogarason a Lauritsch-szálló nagytermében. Kezdeté 7 és fél órakor. Rendezi Simkovits József tánczitanító.

Február 15-én ugyancsak táncziskolai vizsgabál a felnőttekkel.

Február 15-én kosaras táncmulatság Nagysároson, melynek humoros meghívóját itt közöljük. »Motto: Busuljon a postaló, elég nagy a feje. Meghívó. A nagysárosi m. kir. III. oszt. nem kincstári postahivatal tisztikara a végelgyengülésben szenvedő postaló felszegélyezésére Nagysároson a község ház táncztermében 1903. évi február hó 15-én zártkörű kosaras táncmulatságot rendez, melyre ... urat s családját tisztelettel meghívja a rendezőség. A hölgyek kéretnek minél egyszerűbb ruhában s minél nagyobb telt kosarakkal megjelenni. Azok részére, kik megjelenésüket egy levelező-lapon tudatják, szállásról és pedig ingyen gondoskodunk. A helybeli »Grand Hotel«-ben enni való is kapható. A belépti díj a hazamenetel előtt fizetendő megállapítandó összegben. A gyengébbek támogatására kipróbált falusi erők állnak rendelkezésre. Kezdeté este 8 órakor, vége bizonytalan.«

Február 20-án a »Progresul« román műkedvelő-egyesület hangversenyyel és műkedvelői előadással egybekötött tánczestélye Fogarason a Lauritsch-szálló nagytermében. Kezdeté 8 órakor.

Február 22-én a fogarasi önkéntes tűzoltó-egyesület által rendezett bálja a Lauritsch-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor.

H I R E K.

— Mikszáth Kálmántól, hazánk nagynevű, aranytollu koszorus írójától, a mi kis városunk szeretett országos képviselőjétől, büszkeségünktől, akit lapunk szerkesztősége fölkért egy pár sor írására az első szám részére, a következő sürgönnyt kaptuk folyó hó 13-án pénleken: »Fogaras és Vidéke szerkesztőségének. Holnap postára teszem. Mikszáth.« A becses kézirat azonban csak szombat estére érkezhetik ide a legkedvezőbb körülmények között is, s így azt e számban nem közölhetjük, mert lapunk megjelenésében késést idézett volna elő, ami különböző verziókra adott volna okot; így tehát a gyémánszemek ragyogásában csak is a jövő számban gyönyörködhetik lapunk olvasó közönsége. Addig egy kis türelmet kérünk!

— Kinevezés. A helybeli áll. főgimnázium érdemes helyettes igazgatóját: Szentimrei Istvánt, a közelmúltban nevezte ki ő felsége a király rendes igazgatónak gimnáziumunkhoz. Midőn konstatáljuk, hogy e kinevezéssel a közóhaj lett kielégítve,

együttal gratulálunk a jól megérdemelt előléptetéshez.

— Házasság. Ambrus József helybeli kir. adótiszt folyó hó 10-én tartotta esküvőjét Tordán Kleinhempel Luiza kisasszonnyal. Szerenese és boldogság kísérelje frigyüket.

— Athelyezés. A pénzügyminiszter a helybeli kir. adóhivatal derék és közszeregetben álló ellenőret, Farkas Imrét, hasonló minőségben a fejérgyarmati kir. adóhivatalhoz helyezte át.

— Elöléptetés. A kereskedelmi miniszter Scherer Konrád helybeli kir. posta- és távirótisztet a X. fizetési osztály 1-ső fokozatába léptette elő. Gratulálunk!

— Halálozás. Éppen ma két hete, hogy Fogaras egyik legszebb férfias alakját, a deli természetű id. Zankó Emilt, kikisértük a világtalan világba, az enyészet csendes birodalmába. Halála előtt egy pár percczel is még jó kedélyű volt, ügyeit, dolgait vígan végezte; de szivbajos ember lévén, a szivszélhűdés rövidesen véget vetett életének. Mindössze 62 éves volt; hatalmas természetéhez mérten ez az idő, életkor nagyon is fiatalnak látszott, mert aki ismerte, csodálván herculesi természetét, azt gondolta, hogy megéri a száz évet, vagy többet is. Fájdalom! a sors könyvében másként volt megírva s itt hagyott minket. Utólagosan kell, hogy haláláról megemlékezzünk itt is, mert nagyon jó lelkű ember volt, s társadalmunknak egyik oszlopos tagja, ki városunk jövőjét szíven, lelkén hordozta és sokat munkálkodott, fáradozott annak fölvirágzásán. Nyugodjék békében!

— Galacziádák. Alig hisszük, hogy volna az országban egy-egy érdekesebb helység vagy falu, mint Galacz, melyet csak az Olt folyó választ el tőlünk s mégis napról napra olyan dolgok történnek benne, hogy a pikantériák terén sokszor tulszárnyalja még a megye székhelyét is; ezért tiszteltük meg a fenti gyűjtőnévvel s törtériait ciklusokban közöljük.

I. Egy bivalyborju, mint házassági akadály. Nem mese, hanem tiszta igazság, s aki kételkedik, fáradjon át a galaczi hidon — azaz pardon kompon; mert Galacson történt ezen nem mindennapi historia. Még múlt év júliusában megjelent egy fiatal pár a fogarasi kerületi anyakönyvvezetőnél, s annak rendje és módja szerint bejelentette, hogy házasságot akarnak kötni s miután okmányaik rendben találtattak, szabályszerűen kihirdették. Két hónapra rá újból megjelent a vőlegény, de most már egy másik menyasszonnyal, s miután kijelentette, hogy első házasságkötési szándéka füstbe ment, kéri a kihirdetést második menyasszonyával. Ez is megtörtént. Erre megint egy jó három hónapig tartó mély hallgatás következett, de ekkor váratlanul ismét megjelent a dupla vőlegény; de nehogy azt higgyék, kérem, hogy egy harmadik menyasszonnyal, oh nem, hanem az elsővel, s miután kijelentette, hogy szíve csak ehhez huz, kérte a házasság megkötését, amit az anyakönyvvezető rögtön meg is tett, amennyiben egy év a kihirdetéstől számítva még nem telt el. Csak most sült ki, hogy a hozomány fölött különböztek volt össze apósával, mert egy bivalyborjut, nem akart a hozományra ráadni, de látva, hogy a leendő vő nem komédiázik s más leányt akar elvenni, rá adta a borjut végre a hozományra, s most az új ház-

pár boldogan simogatja házasságuk egykori akadályát, a kis bivalyborjut.

II. Asszony szöktetés. »Az asszony ingatag« . . . még az egy napos friss asszonyka is; példa reá a nem régen történt pikáns história. Nem régen került össze egy szerelmes pár. A boldog férj a menyegző napján izgatottan várta a gyújtó perczeket, Mohamed mennyországát, midőn egyesülhet ideáljával . . . De mindjárt házasságuk első napján a kétszemélyes kis vigjáték háromszemélyes dramoletté változott. Jött egy harmadik személy, a friss asszonykának hajdani udvarlója, az ismerős operett-áriát dudolva: »A szökés párosan« . . . s a melodiát tette változtatta. A rendőrség most meg követeli a megcsalt férj jogát, a menyecskét; de az intrikus nem akarja előadni, sem tartózkodási helyét megnevezni. Így tehát megint megfordul a dramolett s lesz belőle — tragédia. Az intrikus »asszony szöktetés« címén carcerbe kerülhet s ott aztán eldudolhatja: »A szökés párosan« . . .

— **Bikajáték.** A megszűnt fogarasi polgári fiu-iskola II. osztályában történt. A rátótiakról olvastak: hogyan huzták fel a fulu bikáját, hogy a templom tetejéről lelegelje a kinőt füvet. Érdeklél olvasták és felelgettek a tárgyalás folyamán a nebulók, hogy a bika hogyan öltögette már előre nyelvét a bársonysima fü felé. A tiz percznyi szünet alatt óriási zsvajgás támadt az iskola udvarán. A felügyelő tanár csakhamar irtóztató derütség között referált a zaj okáról a tanári szobában. Egyik imposztor kisütötte az osztályban, hogy practice próbálják meg a dolgot, mert ott van Bica János, mint a bika képviselője, meg aztán a bizonyos épület teteje eléggé gyepes. Már huzták is a gyereket kötélén fölfelé, és szegény kékülve-zöldülve bizony már majd a nyelvét öltötte ki, mikor a tanár oldalát fogva véget vetett a proceszszusnak.

— **Gyermek — gyermekgyilkos.** Borzasztó megírni, de még kigondolni is, nem pedig látni, midőn a gyermekek akár játékból, akár haragból kést rántanak elő a duhajkodó, legtöbbször részeg állapotban levő nagy, de rossz, istentelen emberek példájára, majmolására. Így történt ez folyó hó 8-án Bethlen faluban. Bethlenben lakodalmom volt, melynek bámulására több ember összeverődött az utcán. Az ilyen látványosság leginkább a gyermekvilágot szokta magával ragadni. Többek között ott voltak George Mojsze, Ludu 10 és George Juon Ludu 12 éves gyermekek is, a gyermek-tragédia tulajdonképpeni hősei. Tudja Isten, hogy, hogy nem — összeszekaptak s kést rántottak elő, úgy, hogy George Mojsze a hasán, George Juon pedig a hátán kapott szurást. George Mojsze, azt mondják, élet-halál között vergődik. Kés nem való gyermekek kezébe!

— **Közegészségügyi jelentés.** A múlt hó második felében Pozsorta községből 46, Alsó-Szombatfalváról 11 kanyaró eset, Nagy-Berivojból 4 és Jáás községből 5 vörheny eset volt bejelentve. Örvendetes, hogy az elég fenyegetően terjedt fertőző betegségek február hó folyamán csaknem teljesen megszűntek, amennyiben az említett, valamint a járás többi községeiben újabb fertőző betegségek nem fordultak elő.

— **Perpatvar.** »Mindenki seperjen a maga háza előtt« — mondja a régi közmondás. Ha ez az igazság valósulhatott volna városunkban, akkor nem lett volna e csete-

paté. Természetes! De úgy szokott az lenni, ha egyik a másiknak a szénáját szaggatja; addig jár a korszó a kutra, míg nyaka szakad, vagy elmerül. A katonák és a kocsi-sok között volt az eltérésnek némi nemű ezinazurája a miatt a régi nagy betegség miatt, ami közös rossz tulajdonunk s aminek a neve féltékenység, a mosogató dézsa körüli hölgyek miatt. De ezt az eltérést és surlódást nagyon szépen elsimította a helybeli tisztikar köztiszteletben álló parancsnok őrnagya: Kiesling Emil, városunk szülőtte, aki bajtársaival együtt ezelőtt is, de most is mindig azon fáradozik, hogy az összetartás, összhang a katonák és civiliek között fönnálljon s azt semminemű kellemetlenség soha meg ne zavarja. Üdvözljük tehát őt s a tapintatos tisztikart, hogy ez alkalommal is oly ügyesen le tudták csendesíteni az örvényt és hullámozó vizet, hogy annak még csak egy parányi hullámgyűrűjét sem lehet észrevenni. Ohajtjuk és kérjük, hogy ez a szép, barátságos összetartás legyen meg ezután is a katonák és polgárság között.

— »A nő« című hangulatos, szép költeményre, mely lapunk mai számának tárcza rovatában jelenik meg, fölhívjuk olvasóink becses figyelmét. A költemény szerzője Tóth Pál, miskolci felsőbb leányiskolai igazgató. Ki ne hallott volna a »Gyöngyvirágok« imakönyv kitűnő szerzőjéről, az ősz koszorus költőről, a híres irodalomtörténet-íróról s több jeles munka szerzőjéről, ki lapunkat most több szép tárczacikkkel tüntette ki. Kérjük ezután is becses munkálkodását.

— **A fogarasi anyakönyvi kerület népmozgalmi statisztikai kimutatása az 1902. évről:** Születések száma 205 = 101 fiu, 104 leány. Halálozások száma 209 = 101 férfi, 108 nő. Házasságok száma 74. Megjegyezzük, hogy a kerület Fogaras és Galacz községekből áll.

— **Sürgős ügy.** A cselédnyilvántartást vezető szobájában megnyitott az ajtó és becsoszogott azon egy öreg asszony s kecsesen belejtett egy fiatal leány. Az öreg asszony kezdte:

— Kérem a tekintetes urat, adjon rá engedelmet, hogy a leányom kiléphessen a szolgálatból.

A fogalmazó végignézte a beszélőt s kérdést intézett hozzá:

— Nos, aztán miért?

— Mert hogy szerencsége akadt a leánynak, kérem; feleségül akarja egy ember.

— Aztán olyan sürgős ez az ügy? — fagatódzotti tovább a fogalmazó.

— Igenis, kérem, »instálom«, szörnyen sürgős; mert az az ember már igen áhítja az asszonyt.

— Ugyan ugy-e?

— No persze, kérem; hiszen nem is lehet csodálkozni, mert már két napja elmúlt, hogy az első feleségét eltemette.

— **Talált tárgyak.** Egy ezüst óra és egy arany gyűrű hever a helybeli rendőrség hivatalában. A káros jelentkezzék.

— **Eltűnt az ősi várból egy ezüst óra és két arany gyűrű.** A tettest nyomozzák.

— **Egy év mulva.** Dr. Rosenberger János ügyvéd lakásán most egy éve eltűnt egy arany nyakkendő, melynek 100 korona az értéke. A tűt folyó hó 9-én sikerült megtalálni, mely Nagyszébenben akadt meg egy évi vándorlás után, átadván tulajdonosának s így az elveszett tü visszakért.

— **Csavargó koldusok.** Nagyon sok koldus jár-kél mostanában városunkban házról-házra, akik miatt az ember otthon biztonságban nem lehet, sőt pénteki napokon ezek a szerencsétlenek sokszor egész hetivásárt csapnak. Segítsünk rajtuk!

— **Üdvözetek:** A »Fogaras és Vidéke« szerkesztőségétől kapott megtisztelő felhívásra küldöm a »Sárospataki Református Nőegylet« kiadványainak II. füzetét, mely »A szarkaláb« és a »Havasi rózsza« című felolvasásaimat foglalja magában. Lapokban sehol nem jelent meg. Betölt két tárczát. A legelső számban egyiket lehet közölni. A másikat későbbi számban, vagy ahogy tetszik, egymás után. Ha pedig rövidebb versre van szüksége, küldöm a tullapon levőt. Sikert öhajtván nemes vállalatukhoz, hazafias üdvözzel maradok Miskolcra, 1903. febr. 6-án. Tóth Pál. — Tisztelt Szerkesztő úr! Hazafias örömmel gratulálok a nemzeti s kulturális missziót szolgáló organum megindításához! Köszönettel veszem szives felhívásukat és készséggel járulok majd, ha időm ezt engedi, közleményeim, esetleges tudósításaimmal, szépirodalmi cikkeikkel becses lapjának szellemi részéhez! Az Isten áldását kívánva a délvidéki magyarság új védőbástyájára, kiváló tisztelettel Miskolcra, 1903. febr. 6. Vértessándor.

— **Adóelengedés szélviharok miatt.** Minden gazdát kiválóképpen érdekelhet az az elvi jelentőségű határozat, amelyet a magyar közigazgatásügyi bíróság legújabb hozott. Kimondotta ugyanis, hogy a szélvihar által okozott károk elemi csapásnak minősítendők s igénynyel bírnak arra, hogy az adóelengedést kérni lehessen. Eddig az adóelengedésre az igényjogosultságot az adta meg, hogy az elemi csapás mily területre terjed, és nem lévea taxative felsorolva az időjárás kártételei, a pénzügyi közegek rendszeren elutasították a szélvihar következtében adóelengedésért bejelentett kártételek tudomásul vételét. Most tehát a szélvihar által okozott károkat elemi csapásnak tekintvén, a gazdákat még sem sujtja oly keményen és megvan a mód arra, hogy némileg kárpótoltassanak, ha ilyen elemi csapások is érik. A hír bizonyára örömet fog okozni a gazdák közt, akik amugy is ki vannak téve az időjárás szeszélyeinek és alig tudnak védekezni a károk ellen, amelyeket az elemi csapások okoznak.

A „Fogaras és Vidéke“ eredeti távirata.

Budapest, febr. 14. (D. u. 2 óra 30 p.) A képviselőház mai ülésén Lukács László pénzügyminiszter beterjesztette a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot.

C S A R N O K.

„Pusztavár.“

Magas, kopár ormon, a Balaton felett,
Rég' időkből áll a szürke, néma rom.
Belepte a moha, köröskörül bozót,
Falai közt síri, csendes nyugalom.

Feljön a holdvilág; nagy ezüst palástja
Hegyet, völgyet, tájat lassan betakar.
Ezüst fényben ragyog a csendes omladék,
Gyémánt esőben a harmatos avar.

Éjfél ut a völgyben a falu harangja,
Tompán visszhangozzák az üres falak.
Vár fokánál, bujdosó hold világánál
Megjelen im' egy halvány síri alak. . . .!

Egy szép, deli ifju, orcája hófehér,
Csendesen suhan a vár sziklás fokán;
Szép selyem ruhája vérbe van keverve,
Egy nagy seb piroslik sápadt homlokán.

Mohos torony alján kis ablak sötétlik,
Denevérek s baglyok félelmes odva;
Oda tart az ifju, a szerelmes apród,
Megtépett húrokkal kezében kobza.

És mint egykor, régen, lágy szerelmi szóra:
Megjelen egy halvány tündérszép leány.
Hideg tör van ütve kis galambszívébe,
Patyolat ruháján vércsepp is nehány.

Öreg »Pusztavár«-ban de nagy vigalom van!
Cseng a sok billikom, gyöngyözik a habja;
Ropog a dali táncz, rikoltoz a vendég:
Csobánczy Ilonka lakodalmát tartja.

Mosolygó vőlegény, szomorú menyasszony!
Szegény Ilonkának fáj a szive, lelke.
Köszönti a vendég, dévajkodik férje,
Csalogatja tánczba, — csak nem jön a kedve.

Elesendesül lassan a lármás tivornya,
Visszhangja belevész késő éjszakába . . .
Szomorú menyasszony szerelmes apródját
Utolsó búcsúra szívszakadva várja!

Keblere öleli a halvány ifjut,
Zokogva csókolja szép fűtös homlokát;
Köröskörül nagy csend . . . nincs szava a
[szívnek.
Egyetlen csalógány hallatja csak dalát . . .

Hah! de mi zaj újból a sötét falak közt?
Fegyver csörrenése, undok szitkok úrja.
Csók megfagy az ajkon, rémület az arczon.
Szomorú menyasszony ablakát bezárja.

»Nem menekülsz, fattyu! asszony csábitója!
Ordít a duhaj férj. »Nem menekülsz tőlem!
Fogjátok, cselédek, el ne eresszétek!
Az »utolsó csók«-ért megfizetek bőven!»

S huzcolják eselédi a bástyá fokára,
Letaszítják onnan az iszonyu mélybe.
Két sikoltás hallik, egyik a leányé.
Mire visszatértek, nem találták élve.
(Fogaras, 1903.)

Reider Béla.

A családi képtár.

A „Fogaras és Vidéke“ számára írta M . . . ka.

Két, harmadrendű város között az ország-
úton százados gesztenyfáktól árnyalva, feküdt
L. gróf kastélya. Nem volt modern épület,
de a régi magyar nemesi kuria ős jellegét
hordta magán.

Oly mély csend uralkodott ugy a kastély-
ban, mint körülötte, hogy méltán kihaltak
gondolhatta volna a szemlélő, ha a repkény-
nyel befutott oszlopos széles verendán nem
áll a kastély urnője.

Egész lénye típusa volt az arisztokrata
nőnek. Alakja talán kissé magasabb volt,
mint a mit esztétikailag szépségnek nevezük,
de arányos és erőteljes. Arczának minden
izma az erélyt és büszkeséget tükrözé vissza.

És mégis, amint ott állt meg-megremegő
alakkal, jobbkezével ernyőt formálva szeméi

fölött és így tekintve fürkészőleg és vára-
kozásteljesen az országút felé, maga volt a
szelid jószág és szeretet.

Lelke felzokogott és barna szeméi, melyek
ősz haja daczára is élénkek voltak, meg-
nedvesültek feltörő, de visszaerőszakolt kö-
nyeitől. Föltekintett a tiszta, felhőtlen kék
mennyeboltozatra:

— Férjem! megbocsátasz-e? Fiam! meg
vagy-e velem elégedve?

Egyszerre egész magas alakja megrándult.
Még csak talán a szívével hallotta a közeledő
kocsi kerék gördülését s éles szeme alig fede-
zett föl egy kis porfelleget az országúton, de
érezte, hogy aki közeledik, az az ő bár
imádott, de otthonából száműzött unokája.

A fogat egy merész kanyarulattal az ud-
varba robogott és körülfutva a középen álló
fenyőesoportot, megállt a veranda előtt.

Az öreg delnő egész magas alakja meg-
remegett, midőn unokája elé indult; de ez
két ugrással fölntermelt a széles kölépesőn
és tiszteletteljesen csókolta meg nagyanyja
kezét, — talán észre sem vette a kitárt
karokat.

— Laczikám, édes Laczikám!

Az ifju ajkai körül keserű mosoly vonult
e becözgető névre. Igen, ő még mindig a
gyermek, akinek meg kell hajolnia nagyanyja
akarata előtt.

Karöltve mentek a verandára nyíló nagy
ebédlőbe.

— Mindenekelőtt át akarsz öltözködni,
ugy-e bár Laczikám?

— Ha megengedi nagyanyám!

— Hanem mielőtt eltávozol, egyéb üd-
vözleted nincs nagyanyád számára, mint az
a tiszteletteljes kézcsók?

A fiatal ember visszafordult és sokáig pi-
hent nagyanyja kitárt karjai között.

Egyszerre azonban felkapta bánatos szöke
fejét:

— Te sírsz, nagyanyám?

— Ugy-e, ezt nem gyakran láttad? Öreg-
szem, Laczkó. Mondd, szeretsz kissé? Meg-
bocsátótál-e?

Az ifju tiltakozólag emelte föl kezét és e
pillanatban oly mély fájdalom honolt arczán.

— Nagyanyám, messze utról jöttem el szü-
letésnapodra!

— A hetvenedikre, László. De hát ez
hagyomány. A míg éltek azok, a kik már
régén pihennek, a szélrózsa minden irányá-
ból összegyűltek e napra.

Az ifju lelkét egy kérdés nyomta és kér-
dőleg emelte bánatos tekintetét nagyanyjára.
Az agg nő kitalálta.

— Nem, Laczi. Ezuttal eltértem a hagyó-
mánytól; csak mi ketten leszünk, azaz hogy
magunkra, a mint mondani szokás, »entre
nous« leszünk — szölt kijavítva magát,
míg unokája arczát megsimogatva, ajkai
közül egy rejtélyes mosoly honolt.

— László! egyben hű maradtam a hagyó-
mányhoz: a nagy családi képtárban fogunk
ebédelni. Hiszen tudod piezi gyermek korod-
tól fogva, hogy e bogaramhoz ragaszkodtam.
Ugy képzeltem, mintha ők, a rég elhaltak
is velem ünnepelnék e napot.

Oh, hogyne emlékezett volna az ilyen
alkalmakra Laczkó! Gyermekkorában ugy
félt ama képektől, melyek a nélkül, hogy
pillantánának, merev tekintetükkel minde-
nütt követték a gyermeket, mintha féken
akarnák tartani, nehogy helytelenül viselje
magát. Nagyobb korában aztán meg kellett
tanulnia minden egyes ősenek a leszármá-
zását. Még akkor is annyira respektálta azo-

kat a merev tekinteteket, hogy a világot
sem merte volna eltéveszteni a pontos reczi-
tálást. Később aztán, mikor ifjúvá serdült,
halálos gyűlöletet érzett e mozdulatlan, lélek-
nélküli tekintetek láttára. Megértette, hogy
ezek a merev tekintetek száműzték az ő
imádott, szeretett édesanyját körükből. Hiába
volt nemes, hiába volt szép, hiába volt jó,
— ezek a merev, holt tekintetek kiűzték,
kiűzték őt az élők körükből, mert nem volt
»született«.

A grófnő sohasem tudta fiának megbocsa-
tani, hogy azt a keretjükbe nem illő nőt
becsempészte a családba. S mikor fia vadászat
alkalmával egy célttévesztett golyó áldozat-
tául esett, teljesen megszűnt az összeköttetés
anyós és menyé között.

Még most is fülébe csengett Lászlónak, a
mint egy alkalommal édes anyja lágy, dallam-
os hangján felsóhajtott: »Fiam, a te sor-
sodra nézve sokkal előnyösebb volna, ha
édes anyád is kitérne utadból; én csak utad-
ban állok.«

Nem emelt kezét önmaga ellen, de talán
csakugyan hozzájárult az erős akarat, hogy
pár év múlva kitért ő is a méltóságos grófi
család utjából.

De végzetét senki ki nem kerülheti.

László, mint serdülő ifju, nagyanyja há-
zába került.

A grófnő körül akkortájt egy elhalt ispán-
jának árván maradt leánykája végezte a
házi leány teendőit.

Minek magasztaljam a leányka arányos,
nyulánk természetét, gyönyörű, hosszú pillák
által árnyalt sötét szeméit, élveteg piros aj-
kait, szende és mégis öntudatos megjelenését?
Tény, hogy a fiatal grófra az első pillanat
döntő volt. Hiába volt a grófnő minden
igyekezete, hogy lépten-nyomon a két fiatal
elő tárja az áthághatatlan mélységet, mely
közöttük van: azoknak szívében napról-
napra mélyebb gyökeret vert a tiszta szere-
lem. Egy szép napon, mikor László a köze-
lő városból — hová ügyei szólították — vissza-
tért, Emma nem volt többé a háznál.

A jelenetet, mely nagyanyja és unoka közt
lefolyt, nem írjuk le.

Este, mikor az ifju gróf szobájába tért,
azon erős elhatározással, hogy másnap utra
kél és nem nyugszik, míg imádott lánykája
nyomába nem akad — az öreg György, a
család régi meghitt cselédje, egy levelet
adott át neki, melyben azonnal ráismert
Emma kézvonásaira. A leányka nem jajve-
székelt; a levél rövid tartalma így hangzott:

»Mindenekelőtt szeretett, imádott Lászlóm!

Hogy ki készlet a távozásra, azt kitaláld.
Bocsáss meg neki, valamint én is megbo-
csátok. Ő a benned helyezett reményeiben
nagyon csalódott. Adott szavam tiltja, hogy
hollétemet előtted fölfedezzem. Arra kérek,
légy oly erős, mint én, és ne keress, ne
kényszeríts bujdosásra. Légy meggyőződve
igaz, tántoríthatlan szerelmemről, valamint
arról is, hogy soha másé nem leszek. Erős
a hitem, hogy az én jó Istenem hozzád
vezérel. Ezen hit ad nekem erőt és adjon
neked is a kitartásra. Bármerre menj, min-
den gondolatom nálad lesz. A boldog vi-
szontlátásig! Örökre a tied

Emma.

Minden évben csak egyszer tért az ősi kas-
télyba: nagyanyja születésnapján. Ilyenkor
Emmát egyik sem említette, de a nagyanya
látta, hogy unokája nem felejtett, nem vigasz-
talódott.

Azóta három év mult el s ezen időt
László utazással, távol otthonától, töltötte.

Az említett idő óta ma harmadszor tért haza László, ugyanazon fáradt, vigasztalhatatlan, szomorú arccal.

Az ebéd ideje elérkezett. László gróf karoltva vezette nagyanyját a nagy családi képtárba. Az öreg György tárta fel a nagy tölgyfa szárnyas ajtót.

Az ifjú lábai mintha gyökeret vertek volna a küszöbön. Szemben az ajtóval két pár szem nézett rá az életragságu képrámából. Oh, de azok a szemek nem voltak merevek, élettelenek; ezek szeretettel, telve bensőséggel, biztatólag hivatották mind közelebb, közelebb. Egyik édes anyja, a másik pedig Emma életragságu képe volt.

Azonban a program másik része, mely abból állt volna, hogy a grófnő beküldje unokáját a képtár melletti könyvtárba, hol Emma várt rá, elmaradt, mert Lászlón oly

nagymérvű felindulás vett erőt, hogy a grófnő ijedten kiáltotta Emma nevét.

A két ifjú boldogságát csak elképzelni lehet, hiven esetelni lehetetlen.

— Laczikám, megbocsátasz-e? El tudod-e feledni nagyanyád kedvéért, a mit szenvedtél? — Már elfeledtem, nagyanyám! Egész életem nem lesz elég meghálálni jószágodat. Te ezért nagy harcot vívtál.

Az öreg arisztokrata nő ajkai körül futó keserű mosoly vonult végig. Ő tudta csak, hogy mily küzdelembe került, míg le tudta győzni előítéletét.

— De hát nagyanyám! — szólt a fiatal gróf, hamiskásan végigmutatva az ősök képsorozatán. — Csakugyan nem keltek ki rájukból méltatlankodásukban?

— Alapítsatok ti egy új képtárt. A szeretet, a boldogság képtárát!

M...ka.

Szerkesztői üzenetek.

Tisztelt munkatársainkhoz. Tisztelettel kérjük úgy helybeli, mint vidéki munkatársainkat, hogy lapunknak szánt becses közleményeiket — a hirtel kivéve — legkésőbb minden héten **esütörtök reggelig** legyenek szivesek beküldeni, hogy magunkat tájékozhatassuk a cikkek közlésében s hogy a lap pontos megjelenését technikai körülmények ne akadályozzák.

T. P. Miskolcz. Becses küldeményeit megkaptuk. A költeményt ezer örömmel közöljük. Bocsnat azonban, — mivel egy előbb beérkezett s régen jelzett aktuális jellegű tárczacikkünk van — a többi miatt jövő számainkban fogjuk közölni. Köszönjük. Üdvözlét!

V. S. Miskolcz. Az üdvözlét megkaptuk. Köszönjük s kérjük becses küldeményeit.

A. B. Szirma. Egy dalt, egy dalt, oh nympa, kedvesednek.

K. J. Gyoma. Köszönjük. Ezután is kérünk egyet-mást.

14298/1902. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

Furnica fogarasi takarékpénztár végrehajthatónak Stojka Ferencz mirea alsóvenicezi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 800 kor. tőkekövetelés és annak 1899. évi augusztus hó 14 napjától járó 6% kamatai, 87 kor. 80 fill. perbeli és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 20 kor. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144 §. alapján és a 146 §. értelmében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbíró) területén levő alsóvenicezi községben fekvő az alsóvenicezi 253. sz. t. b. Stojka Rachira sz. Stojka Stojka Ferencz Nirea nevében álló

11773/1	hrs. ingatlanra	30	kor.
11812	"	10	"
11822	"	20	"
11842/1	"	16	"
11857	"	32	"
11931/1	"	12	"
12019	"	10	"
12043/4	"	10	"
12125/2	"	19	"
12556/2	12557	12	"
12638/4	"	3	"
12822	"	16	"

Alulírott ajánlja a t. cz. vevő közönségnek

idény-ujdonságait

bel- és külföldi ruhaszövetekben férfi- és fiu-öltönyökhöz, ugyancsak brassói dupla széles futószőnyegeket és hosszú szőrű pokróczokat; férfi-öltönyök mérték szerint való elkészítését — legújabb szabással és kifogástalan kivitelben — a legutányosabb árak mellett elvállalom.

Tisztelettel

Salmen Károly.

4 1-3

12879 12885 " 14 " fog beszámíttatni.
13899 " " 27 " Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál és Alsóvenicezi község előjáróságnál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentit t. b. n. feljegyeztetni, ezen árverési hirdetmény egy példányát a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztesse, továbbá kifüggesztesse végett, az árverési feltételek pedig megtekinthetők végett egy példányban Alsóvenicezi község előjáróságának, nemkülönben ezen árverési hirdetmény egy-egy példányát szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett a nevezett községek előjáróságaihoz megküldeni rendeltetik.

Ezen árverési hirdetmény az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881. évi LX. t.-cz. 153. §-a intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előirt szabályok szerint érdekelteknek megküldeni rendeltetik.

Fogaras, 1902. nov. hó 28-án.
A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.
Schupiter,
kir. albiró.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az elrendelt árverés a fentit t. b. n. feljegyeztetni, ezen árverési hirdetmény egy példányát a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztesse, továbbá kifüggesztesse végett, az árverési feltételek pedig megtekinthetők végett egy példányban Alsóvenicezi község előjáróságának, nemkülönben ezen árverési hirdetmény egy-egy példányát szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett a nevezett községek előjáróságaihoz megküldeni rendeltetik.

Ezen árverési hirdetmény az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881. évi LX. t.-cz. 153. §-a intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előirt szabályok szerint érdekelteknek megküldeni rendeltetik.

Fogaras, 1902. nov. hó 28-án.
A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.
Schupiter,
kir. albiró.

1

Harisnyakötés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives figyelmébe ajánlani harisnyakötő műhelyemet, melyben tricót és mindennemű kötött árukat, ugyancsak harisnyák a legpontosabb kivitelben készíttetnek.

Tisztelettel

Elnzer Károly.

2 1-3

3

1-3

Eladó ház.

A felső malommal szemben levő 606. sz. alatt levő ház szabad kézből eladó.

Értekezni lehet Tuttoiu Axente tulajdonossal.

Kiadó házak

Az Olt-utca 20. sz., valamint a Bruckenthal-utca 25. sz. házak bérebe adatnak.

Ugyanezen házak szabad kézből eladók is.

Bővebb felvilágosítást Thierfeld Lipót ur ad Fogarason.

10

Thierfeld Dávid
FOGARAS.
Könyvnyomda * könyv- és papirkereskedés
nagyban és kicsinyben.
Mindenféle ügyvédi, bírósági és közigazgatási NYOMTATVANYOK RAKTÁRA.
Oly nyomtatvány, mely raktáron nem lenne, a legrövidebb idő alatt szállítatik.
Ezenkívül készíttetnek:
névjegyek, czimkártyák, eljegyzési és esküvői értesítők, meghívók, magán és üzleti levélpapírok, levélborítékok, számlák, fakturák, memorandumok, étlapok, körlevelek, gyászlapok, falragaszok stb.
Gyors szállítás.
Vidéki megrendelések gyorsan és a legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek.
Megrendelések bélyegzők készítésére elfogadtatnak.

Hatiegan János könyvkötő Fogarason.

Elfogad e szakba vágó mindennemű megrendelést. Munkája ugy tartósság, mint izlés és olcsóság tekintében is kiáll bármely versenyt. Különösen díszmunkák készítésére oly előnyösen van berendezve, hogy képes a legkényesebb igényeknek is megfelelni. Hivatalos könyvek bekötése községek részére és iskolai könyvek bekötése olcsóbb, mint bárhol. Ajánlja magát a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Alapított 1865-ben.

WAZEK A.

lisztkereskedése és sütődeje,
a valódi MAUTHNER-féle vetemény- és virágmagvak eddigi legrégibb árusítója
FOGARASON.

Van szerencsém tisztelettel ajánlani a t. ez. helybeli és vidéki közönség b. figyelmébe

mákos- és dióspatkóimat

pozsonyi mód szerint. Darabja 8 fillér.

Megrendelések mákos- és diósrétesre, GUGELHOFRA, fonott kalács stb.-re elfogadtatnak.

Naponta friss **fehér, luxus és kávéhoz való sütemény.**

Házi kenyér és friss élesztő, legfinomabb lisztek (gris-liszt is).

Postán bárhova bérmentesen, gondosan csomagolva 6 kor. utánvét mellett küldök 70 db diós- és mákos-patkót.

A valódi Mauthner-féle magvakból 120 fajta van raktáron 20000 csomagban.

Finom töltött és töltetlen csokoládék.

Bur tudósokk vanillával, árája 2 fillér. Teasütemények

Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság

Bethlen-utca 1. szám. FOGARASON. Alakult 1883-ban.

Elfogad betéteket

5%-os kamatoztatás mellett; a tőkekamat-adót az intézet közvetlenül fizeti.

Leszámitol váltókat

a lehető legjutányosabb kamatláb mellett.

Jelzálog-kölcsönöket engedélyez

házakra és földekre a legelőnyösebb feltételek mellett.

Előleget ad

arany és ezüst tárgyra, továbbá mindennemű állampapírokra és sorsjegyekre az érték 70—80%-áig.

Elfogad megbízásokat

értékpapírok vételére és eladására és azok szelvényeit beváltja.

Hivatalos órák:

vasárnapot kivéve, d. e. 9—12-ig, pénteken d. u. 2—5-ig.

Thierfeld Lipót

Fogaras, Főter 1. és 2. sz.

Ujonnan érkezett hal és egyéb különlegességek:

Keleti tengeri hering.

Kieli sprottni.

Lapardon.

Füstölt Bükling.

Valódi Warhanek korona oroszhal

és Muszkakal.

Valódi francia és adriai szárdindk.

Korona rák.

Thunhal.

Szárdella-gyűrűk.

Hántott szárdella.

Tengeri pisztráng.

Fekete halikra (caviar).

*

Vorarlbergi Groyi és

Trappista sajt.

Különféle hus-konzervek.

Török halva és

Török ráchát.

Maggi extractum purum.

Legfinomabb szalonczukorkák és

Töltött csokoládék.

Minden fajta gyümölcs-, főzelek és

Gomba-konzervek.

Befőttek, gelée és gyümölcs-izek.

Legfinomabb akácfavirág-méz üvegekben.

*

Déli gyümölcsök:

Francia és Kalafat datolya.

Szmirnai, tábla, görcei,

Pugliai és koszoru-füge.

Görcei cukrozott gyümölcs.

Héjas mandula.

Malagaszló.

Brunella.

Tiroli Maroni.

Narancs és citrom.

Boszniai aszalt szilva és Szilva-íz.

*

Sütemények:

Angol Cakes és kétszersültek,

Teasütemények dús választékban.

Valódi pozsonyi kétszersült.

Glasner-féle Vérképző kétszersült (vérszegényeknek).

Piskóta.

Karlsbadi ostya.

Jéglapocskák.

Adriai és Erdélyi szeletek stb.

*

Különféle belföldi és valódi angol rumok.

Legfinomabb Orosz, Kinai és

Ceylon teák

csomagocskákban és szabadon.

Különleges kávék.

Nagy választék különleges édesített italokban.

Likörök, Crémek, Pálinkák és Cognac.

Borok és pezsgők.

Jutányos árak és pontos kiszolgálás.